

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

5 februari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de samenwerking tussen de VDAB en de OCMW's, naar aanleiding van het onderzoek 'Aan de rand van de actieve welvaartstaat'

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het banenverlies bij Bombardier

Vraag om uitleg van de heer Guy Sols tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het verlenen van een arbeidsvergunning aan werknemers uit de nieuwe EU-lidstaten

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 5 februari 2004

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.06 uur.*

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de samenwerking tussen de VDAB en de OCMW's, naar aanleiding van het onderzoek 'Aan de rand van de actieve welvaartstaat'

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Dillen tot de heer Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de samenwerking tussen de VDAB en de OCMW's, naar aanleiding van het onderzoek 'Aan de rand van de actieve welvaartstaat'.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, uit een studie, getiteld 'Aan de rand van de actieve welvaartstaat' is gebleken dat het aantal jongeren dat voor een leefloon naar het OCMW stapt, aanzienlijk is gestegen. Vorig jaar hebben 19.000 jongeren tussen 18 en 25 jaar een aanvraag ingediend. Dat is 25 percent van alle aanvragen.

De oorzaken zijn uiteenlopend en zijn vaak een combinatie van verschillende factoren. Het toenemende individualiseringsproces leidt tegenwoordig tot toenemende onzekerheid en tot risico's. Met het verdwijnen van traditionele instituties als het gezin of de buurtgemeenschap zijn ook een aantal alledaagse vanzelfsprekendheden in verval geraakt.

Voor de betrokken jongeren heeft dit een aantal negatieve gevolgen. Uit de studie blijkt dat ze vooral omwille van negatieve gezinssituaties, hoofdzakelijk het gevolg van echtscheidingen en

van conflicten met de nieuwe partners van hun ouders, een beroep op het OCMW doen. In vele gevallen is de sociaal-economische positie van het ouderlijk gezin weinig rooskleurig. Wat het opgebouwde schoolkapitaal betreft, is de instabiliteit van de schoolloopbanen van de jonge bestaansminimumgerechtigden opvallend. Zelden is er sprake van een rechtlijnige schoolcarrière. De meesten hebben zelfs geen diploma behaald.

De minister weet uiteraard dat dit tot een precaire situatie op de arbeidsmarkt leidt. De vraag naar laaggeschoolde arbeid slinkt en onze economie wordt steeds verder gedependustrialiseerd. Voor deze jongeren loert de werkloosheid en de hiermee samenhangende bijstandsafhankelijkheid steeds om de hoek.

Indien deze jongeren opnieuw onafhankelijk willen worden en zich niet langer gedwongen willen zien gedurende jaren een beroep op het OCMW te doen, is het vinden van werk absoluut noodzakelijk.

Aangezien begeleiding hierbij zeer belangrijk is, vind ik het positief dat jongeren onder de 25 jaar die een beroep op het OCMW doen, worden verplicht een integratiecontract met het OCMW af te sluiten. Dit contract houdt in dat ze moeten werken, voorziet in modaliteiten voor hun geleidelijke integratie, biedt een overzicht van de inhoud van hun begeleiding en van de modaliteiten van hun eventuele opleidingen en tewerkstelling en bevat tot slot een verantwoording van de gestelde eisen. Ik vind het eveneens positief dat de wetgeving in specifieke sancties voorziet voor de bestaansminimumtrekkers die dit contract niet naleven.

De jongeren die dit contract gedurende een jaar hebben nageleefd, kunnen een werkloosheidsvergoeding krijgen. De leefloonwet is bedoeld om de bijstandsafhankelijkheid van jongeren te doorbreken. Het is de bedoeling de jongeren binnen een

Dillen

bepaalde termijn een concreet traject naar werk aan te bieden. Het feit dat de integratie op de arbeidsmarkt hierbij de ultieme doelstelling vormt, kan ik enkel toejuichen.

Wat de sociale tewerkstelling betreft, worden we uiteraard met een aantal knelpunten geconfronteerd. Deze knelpunten zijn hier, in het kader van deze interpellatie, evenwel niet aan de orde.

We verwachten van de OCMW's dat ze vermijden dat hun cliënten louter van een bijstandsuitkering naar een werkloosheidsuitkering overgaan. Dit zou de samenleving niet vooruithelpen.

Voor de OCMW's betekent dit een uitbreiding van hun rol. Ze moeten een reïntegratiebeleid voeren. De activering van de uitkering impliceert de aanwezigheid van bemiddeling, van begeleiding, van coaching en van opleiding. De beroepsintegratie van de rechthebbenden is een wettelijke opdracht van de OCMW's geworden.

Ik zou hier even naar het Vlaams actieplan Armoedebestrijding willen verwijzen. Dit actieplan besteedt veel aandacht aan de tewerkstelling. Een job biedt niet enkel een inkomen, maar biedt tevens kansen om zich volgens de eigen behoeften en talenten te ontplooiën. Werkgelegenheid is de beste dam tegen armoede en tegen sociale uitsluiting.

Initiatieven in het tewerkstellingsbeleid, zoals activerende maatregelen ten aanzien van jongeren, kunnen de instroom van jongeren in de bijstand voorkomen. Ten aanzien van de betrokken jongeren is het belangrijk dat we het verband leggen tussen de bestaande regelgevingen, die mogelijk als communicerende vaten kunnen functioneren.

Uit de reeds aangehaalde studie blijkt dat het voeren van een eenduidig, overzichtelijk activeringsbeleid in de meeste landen als zeer moeilijk wordt ervaren. Ook in ons land is een wildgroei aan tewerkstellingsmaatregelen ontstaan. De studie biedt hiervan overigens een volledig en gedetailleerd overzicht. Het voeren van een gecoördineerd activeringsbeleid wordt bemoeilijkt door ons constitutioneel systeem en door de bevoegdheidsverdeling in ons land.

De OCMW's zijn duidelijk een actieve partner in het arbeidsmarktbeleid geworden. Binnen de werking van de OCMW's leidt dit tot een bepaalde dynamiek. Hier schuilt echter het grote knelpunt. De OCMW's kunnen deze taak niet alleen uitvoeren.

De VDAB speelt hierin een belangrijke rol. Zolang jongeren een beroep op de bijstand van het OCMW moeten doen en, met andere woorden, werkloos zijn, zou de VDAB een belangrijk kanaal moeten vormen om hen naar de arbeidsmarkt te leiden.

Nochtans blijkt uit de studie dat in de praktijk de samenwerking tussen OCMW en VDAB niet vlot verloopt en dat er dringend bepaalde structuren moeten worden uitgewerkt of maatregelen genomen om die, in het belang van deze groeiende groep jongeren, te verbeteren en vlotter te laten verlopen. In het merendeel van de gevallen beperkten de contacten met de VDAB zich tot een eenmalige kennismaking bij de inschrijving als werkzoekende werkloze en een sporadische oproepingsbrief, waaraan vele jongeren evenwel geen navolging geven. Dit is dan niet de schuld van de VDAB.

De WIS-vacaturedatabank van de VDAB zou in principe een belangrijk zoekkanaal naar jobs moeten zijn. Uit de bevraging blijkt echter dat slechts zeer weinig jongeren van die databank hebben gehoord, laat staan dat ze ervan gebruik maken. Ook heeft slechts een beperkte minderheid regelmatig contact met VDAB-consulenten voor informatie over hun arbeidsmogelijkheden. Over deze vorm van hulpverlening aan de groep werkzoekenden tussen 18 en 25 jaar is de studie weinig lovend. Dit kan onder meer worden verklaard door het feit dat de VDAB de jongeren pas na een aantal maanden van werkloosheid – vaak bij het einde van de wachttijd – voor de eerste keer aanspreekt of aanschrijft. Zo wordt het OCMW gedwongen de taak van arbeidsbemiddeling ook waar te nemen.

Door het ontbreken van een individuele omkadering gedurende de sociale tewerkstelling valt tevens de mogelijke begeleiding naar de reguliere arbeidsmarktkanalen weg. In de studie wordt de VDAB duidelijk als hoofdverantwoordelijke aangewezen. Het gaat toch om dé bemiddelingsinstantie naar de normale arbeidsmarkt. Een verbeterde samenwerking tussen de OCMW's en de VDAB zou de doorstroming van de sociale tewerkgestelden naar de definitieve plaats op de arbeidsmarkt dan ook bevorderen en de kans verkleinen dat het einde van de sociale tewerkstelling een einde betekent van hun integratie op de arbeidsmarkt.

Naast de taak van arbeidsbemiddeling profileert de VDAB zich als een belangrijke actor op het domein van beroepsopleidingen. Ook hier zijn bijkomende stimuli voor deze doelgroep noodzakelijk. Wil de sociale tewerkstelling een werkervaring zijn,

Dillen

dan is het belangrijk om ook enige vorming aan de betrokkenen te geven. Dit is belangrijk aangezien ze een weinig rooskleurige schoolloopbaan achter de rug hebben. Dat element is onontbeerlijk wil men vermijden dat de betrokkene na zijn sociale tewerkstelling verglijdt in een situatie van langdurige werkloosheid en dat geïnvesteerde energie verloren gaat.

Een gestructureerde samenwerking tussen het OCMW en de VDAB als gelijkwaardige partners op lokaal niveau is belangrijk. Dit betekent ook dat de VDAB haar hulpverleningsaanbod dient af te stemmen op de behoeften van deze voormalige OCMW-cliënten.

Mijnheer de minister, ik wens te beklemtonen dat ik dit pleidooi heb gehouden voor jongeren die een duidelijke vorm van werkbereidheid aan de dag leggen. Uiteraard beseft ik dat er altijd een bepaalde groep weigert te werken en niet de minste werkbereidheid aan de dag wil leggen, ongeacht de initiatieven vanuit het departement Werkgelegenheid, Welzijn, of andere. Welke inspanningen er vanuit het beleid ook gebeuren, deze groep is onbereikbaar. Voor wie echter wel werkbereidheid tonen en door omstandigheden van welke aard ook er niet in slagen op eigen kracht aan werk te raken, is een actieve ondersteuning prioritair.

Mijnheer de Minister, wat is uw standpunt betreffende de resultaten van deze studie? Welke initiatieven hebt u gedurende de afgelopen legislatuur genomen om de samenwerking te verbeteren en welke initiatieven staan er nog in de startblokken?

Volgens commentaren op het onderzoek was de samenwerking tussen de VDAB en de OCMW's onvoldoende en niet georganiseerd noch gestructureerd. Zult u naar aanleiding van de resultaten initiatieven nemen tot een grondige evaluatie en verbetering van deze samenwerking en van de verschillende projecten en initiatieven? Er kan ook nog gebruik worden gemaakt van de verschillende mogelijkheden in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Naar aanleiding van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding is er binnen de VDAB een project rond ervaringsdeskundigen uitgewerkt. Het heeft als bedoeling de opleiding en tewerkstelling te koppelen zodat armen inzichten en de nodige vaardigheden kunnen verwerven. Op welke wijze is dit project uitgewerkt en hoe verloopt dit in de prak-

tijk? Wordt hierbij aandacht besteed aan de samenwerking met de OCMW's? Ongeveer de helft van de OCMW's heeft een arbeidstrajectbegeleider in dienst. Is er een gestructureerde samenwerking met de ervaringsdeskundigen die worden ingezet in de VDAB-kantoren?

Het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten met betrekking tot de startbaanovereenkomsten voorziet in een financiering van begeleidings- en opleidingsacties voor werkzoekende jongeren met het oog op de begeleiding naar een startbaanovereenkomst. Welke aandacht wordt hierbij besteed aan die groep jongeren? Wordt er gebruik gemaakt van de diensten van de OCMW's om deze jongeren hierbij voldoende te betrekken? Zijn er speciale begeleidings- en opleidingsacties voorzien voor deze jongeren?

Een efficiënt begeleidingssysteem dat werkzoekenden in een vroeg stadium bereikt met het oog op een sluitende en preventieve aanpak van langdurige werkloosheid is eveneens een specifiek en belangrijk onderdeel van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. De onafhankelijke VDAB-trajectbepaler en de lokale werkwinkels spelen hierbij een belangrijke rol. Wat is hier de specifieke aandacht die gaat naar deze jongeren? Worden er voldoende inspanningen geleverd om deze werkzoekenden bij de zaak te betrekken? Worden de OCMW's op een voldoende en georganiseerde wijze betrokken?

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mevrouw Dillen, ik kan uw interpellatie niet beantwoorden. U vermeldt een onderzoek zonder referenties. Ik weet niet over welk onderzoek het gaat.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de minister, uw antwoord verbaast me ten zeerste. De studie werd uitgevoerd door de Universiteit Gent en kwam uitgebreid aan bod in de media. Ik wil u gerust mijn exemplaar uitlenen.

Minister Renaat Landuyt : Aan de referenties heb ik voldoende.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik zal in de volgende vergadering mijn interpellatie uiteraard niet herhalen, maar ik reken ten stelligste op uw antwoord.

De voorzitter : Gaat iedereen hiermee akkoord? (*Instemming*)

Voorzitter

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Guy Sols tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het verlenen van een arbeidsvergunning aan werknemers uit de nieuwe EU-lidstaten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sols tot de heer Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het verlenen van een arbeidsvergunning aan werknemers uit de nieuwe EU-lidstaten.

De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ten gevolge van de uitbreiding van de Europese Unie met tien nieuwe lidstaten, ontstaat – terecht of onterecht – de vrees voor een massale migratiestroom van Oost-Europese arbeidskrachten naar het Westen. Europa heeft de bui zien hangen en overgangsmaatregelen uitgevaardigd die bepalen dat de huidige regelingen nog 2 jaar van kracht blijven en die de huidige lidstaten tot 2011 de kans geven hun grenzen gesloten te houden.

In Nederland heeft de regering besloten een instroomgrens van 22.000 Oost-Europese werknemers tot 2005 vast te leggen. De Vlaamse minister van Werkgelegenheid noemde dit getal 'hallucinant veel'. Verder las ik in Het Laatste Nieuws van 26 januari : '... blijft van oordeel dat wij een aanbod aan kanonnenvlees moeten vermijden. Onze hele economie is gebaseerd op de kunde van onze eigen mensen.' U bent daar dus tegen, mijnheer de minister.

In tegenstelling tot Nederland heeft Vlaanderen geen numeriek plafond ingesteld, maar gebeurt de selectie streng. Niet alleen wilt u daardoor sociale dumping voorkomen, maar ook de bedrijven in Vlaanderen aansporen om meer inspanningen te leveren op het gebied van opleiding. Voor de tuinbouw, de binnenvaart en het vrachtwagenvervoer gelden bijzondere regels. Vlaanderen moet klaar zijn voor de uitbreiding van de Europese Unie bin-

nen enkele maanden én de mogelijke gevolgen daarvan voor onze arbeidsmarkt.

Welke precieze overgangsregeling zal er in Vlaanderen gelden voor werknemers uit de tien nieuwe lidstaten ? Werd hierover al een concrete regeling overeengekomen door de Vlaamse regering ? Werd binnen de Vlaamse regering expliciet overeengekomen om geen numerieke grenzen te bepalen of moet deze kwestie nog formeel beslist worden ? Welke precieze uitzonderingsmodaliteiten zullen er gelden en voor welke sectoren ? Heeft de Vlaamse regering over deze problematiek reeds overleg gepleegd met de Waalse en Brusselse regering, teneinde omzeilingsmanoeuvres te voorkomen ?

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Sols, u stelt een zeer actuele vraag. Nederland heeft een quotum gesteld van 22.000 Oost-Europeanen. De Tweede Kamer heeft dinsdag geweigerd in te stemmen met de komst van 22.000 migranten uit Oost-Europa. De parlementsleden vrezen dat laagopgeleide Nederlanders niet meer aan de bak komen als de arbeidsmarkt openstaat voor Polen, Tsjechen en Hongaren. De parlementsleden van de VVD en CDA verwijzen naar de strakke houding van de Belgische overheid. Ze eisen strenge voorwaarden en een inperking van het contingent van 22.000.

De VVD en de CDA worden hierin gesteund door de oppositiepartijen de SP en de LPF. Het in België gevoerde debat heeft de ogen van de Nederlanders geopend. Momenteel sluiten ze zich aan bij ons standpunt. In Groot-Brittannië heeft premier Blair trouwens verklaard dat hij de deur ook wil sluiten.

De standpunten zijn geëvolueerd. Aanvankelijk was de grote meerderheid voor het vrij verkeer van werknemers gewonnen. Momenteel pleit iedereen meer en meer voor het begeleid verkeer van werknemers. Op die manier willen we sociale schokgolven vermijden. Steeds meer lidstaten van de EU delen het Belgisch standpunt.

Het federale niveau is bevoegd voor de regelgeving. Het Vlaamse niveau heeft de uitvoering van de wet in handen. Het spreekt voor zichzelf dat nu en dan formeel en informeel wordt overlegd over de houding die de Belgische regering tijdens internationale onderhandelingen moet aannemen.

We wachten momenteel op een KB dat de overgangsregeling zal expliciteren. Gezien de huidige

Landuyt

stand van zaken zal de bestaande regeling allicht met twee jaar worden verlengd. Nadien zal een evaluatie en overleg met de Europese Commissie in een handhaving of in een versoepeling van de regels resulteren. De Europese uitbreiding wordt in zekere zin begeleid. Het is de bedoeling dat we in een groot Europa allen rijker en niet armer worden. We moeten deze beweging controleren.

Het huidige beleid is gebaseerd op het principe van de immigratiestop en op een aantal uitzonderingsmechanismen. Indien een bilateraal akkoord is afgesloten en de nodige arbeidskrachten zijn hier niet aanwezig, wordt een arbeidskaart toegekend. Indien geen bilateraal akkoord is afgesloten, komt het dossier bij mij terecht. Ik moet dan evalueren of de nodige arbeidskrachten aanwezig zijn en of de sociaal-economische nood groot genoeg is om de vraag in te gaan.

Ik hanteer de criteria tamelijk streng. We moeten waakzaam blijven voor pogingen tot sociale dumping, waarbij noodlijdende mensen uit andere landen hier aan slechte betaling en aan slechte arbeidsomstandigheden worden blootgesteld. We moeten tevens onze eigen economie onder druk blijven zetten om verder in opleidingen te investeren.

Soms worden sectorale afspraken gemaakt. We hebben een afspraak met de land- en tuinbouwsector, die het moeilijk heeft mensen voor deze zware arbeid te vinden. We hebben tevens afspraken gemaakt met de vervoers- en met de binnenvaartsector. Deze afspraken zijn steeds op specifieke situaties gericht en omvatten steeds bepalingen over het aanwerven op de Vlaamse arbeidsmarkt en over inspanningen inzake opleidingen. We passen voor elke sector steeds dezelfde logica toe.

Normaal gezien, zal over heel deze regeling nog overleg worden georganiseerd. Er is een permanente adviesraad voor de tewerkstelling. De gewesten hebben een vertegenwoordiging in deze adviesraad. Hier kunnen we elkaars standpunten leren kennen en ervaringen uitwisselen.

Ik hoop dat ik alle vragen van de heer Sols heb beantwoord. Deze discussie staat volop in de belangstelling omdat de Nederlandse politieke wereld, onder druk van het maatschappelijke debat, onze argumenten haast letterlijk heeft overgenomen.

De voorzitter : De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het verheugt me dat de Nederlandse regering is bijgedraaid en onze visie heeft overgenomen. Dat is goed nieuws. De Vlaamse economie is kwetsbaar. We worden met een ernstige problematiek geconfronteerd. Indien we in dit verband geen welbepaalde strategie hanteren, zou onze kwetsbaarheid in een beschadiging van onze economie kunnen resulteren. Ik kan de strategie en de houding van de minister evenwel onderschrijven.

Mijnheer de minister, als ik u goed heb begrepen, is er een adviesraad, maar is er nog geen overleg gepleegd. Is voor dat overleg al een datum vastgelegd ?

Minister Renaat Landuyt : Het is zeker niet mijn bedoeling vragen te ontwijken. Formeel is er nog geen overleg geweest. De ministers van Werkgelegenheid hebben een interministeriële conferentie gehouden. Dit punt is toen niet aan bod gekomen. Ik denk eigenlijk dat er geen discussie is. Iedereen bevindt zich op dezelfde lijn. Natuurlijk zijn er in dit verband informele contacten geweest.

We beschikken tevens over een vast adviesorgaan, de adviesraad voor de Tewerkstelling van Buitenlandse Werknemers. Deze adviesraad zou de tekst die de wijziging in het KB van 9 juni 1999 omschrijft en die de overgangsregeling bepaalt, moeten opstellen. Tijdens de vergaderingen van de adviesraad worden geregeld ervaringen uitgewisseld. Voor mei 2004 zouden de definitieve wetteksten klaar moeten zijn.

De heer Guy Sols : Mijnheer de minister, ik leid uit uw woorden af dat u onbevreesd naar dit overleg zult trekken. U bent er blijkbaar van overtuigd dat iedereen hetzelfde standpunt zal innemen.

Minister Renaat Landuyt : Het tegendeel zou me sterk verbazen. Uiteraard heeft elke lidstaat al een standpunt bepaald tijdens de onderhandelingen over de uitbreiding van de EU. Wij hebben toen aangedrongen op een afwijking van de regel. Nederland en Groot-Brittannië komen momenteel terug op hun standpunt inzake open grenzen. Dit is een geleidelijke evolutie. Steeds meer landen realiseren zich wat eventueel ongeordend op ons zou kunnen afkomen en beginnen zich strakker op te stellen. Iedereen pleit tegenwoordig voor een begeleide uitbreiding van de arbeidsmarkt.

De voorzitter : Het gaat hier om een uiterst belangrijk thema. De basiswetgeving heeft het over het vrij verkeer van personen, goederen en diensten. Dit vrij verkeer geeft evenwel niet automatisch

Voorzitter

toegang tot de arbeidsmarkt. De toegang tot de arbeidsmarkt is hiervan geen automatisch gevolg.

Vroeger hadden de lidstaten van de EU geen problemen met de immigratie van andere Europeanen. Dit leidde niet tot problemen. Momenteel wordt deze houding steeds strakker. Sommige mensen noemen dit een verrechtsing. Ik wil dit niet als links of rechts omschrijven. De verstrakking is een poging om de eigen arbeidsmarkt te beveiligen.

Tijdens de beslissingsronde van de onderhandelingen, die jaren hebben geduurd, is bij de kandidaat-lidstaten de indruk gewekt dat de opvang van nieuwe arbeidskrachten geen probleem zou vormen. Deze onderhandelingen zijn dan ook tijdens een periode van economische bloei gevoerd. Gezien de slechtere toestand van de economie wekken landen als Nederland, Frankrijk en Groot-Brittannië momenteel de indruk dat die opvang niet langer kan. Vergeleken met het moment waarop de toetredingsaktes zijn ondertekend, is het standpunt van de lidstaten van de EU verstrakt.

Deze verstrakking is op alle niveaus aanwezig. In het Nederlands parlement wordt momenteel een debat gevoerd over de regeringsbeslissing om 9.200 uitgeprocedeerden onmiddellijk het land te doen verlaten. 2.200 vluchtelingen mogen na een nieuwe screening verspreid in het land blijven. Haast 10.000 mensen moeten binnen een maand het land verlaten. Vergeleken met de ruimdenkende houding die de Nederlanders in het verleden hebben aangenomen, betekent deze regeringsbeslissing een enorme verstrakking.

Alle bewegingen die de arbeidsmarkt zwaar kunnen aantasten, worden in het huidige economisch klimaat strakker benaderd. Begin maart zal de Franse regering een beslissing over de arbeidsverdeling van Oost-Europeanen nemen. Vlaanderen kan op dit vlak niet achterblijven. Deze evolutie vindt over onze hoofden heen plaats. Tot nader order heb ik persoonlijk evenwel geen problemen met deze verstrakking.

Minister Renaat Landuyt : Voor de volledigheid wil ik hier nog aan toevoegen dat nu ook in Zweden voor een strenger beleid wordt gepleit.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het banenverlies bij Bombardier

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Declercq tot de heer Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het banenverlies bij Bombardier.

Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de voorzitter, in de pers zijn verschillende artikels over de Brugse vestiging van de Canadese constructeur van spoorwagemateriaal Bombardier verschenen. Regelmatig duiken onrustwekkende berichten op. Zo zouden 140 banen op de helling staan. Hoewel de directie heeft verklaard niet voor een sluiting te vrezen, is het personeel er niet gerust in.

Het Management Center for Inter City Trains is naar Berlijn verhuisd. De voorbije maanden heeft Bombardier een Britse bestelling van spoorwagemateriaal gemist. Blijkbaar kent de Britse spoorwegmarkt een sterkere terugval dan iedereen had verwacht. Bovendien is de geplande bestelling van 90 metrostellen door de MIVB aan het Spaans-Baskische CAF toegewezen. Hoewel voorlopig geen arbeiders worden afgedankt, is iedereen vrij ongerust. Het bedrijf verwacht bijkomende bestellingen, onder meer van de NMBS.

Mijnheer de minister, ik ken uw grote bekommernis om de tewerkstelling in het Brugse. Hebt u meer gegevens over deze bestellingen ? Hebt u reeds initiatieven genomen om meer duidelijkheid te krijgen ? Ik weet dat het hier om een delicate aangelegenheid gaat. U hoeft hier geen uitspraken over de concurrentiële positie van het bedrijf te doen. Ik wil hier enkel mijn bezorgdheid voor de tewerkstelling in deze regio uitdrukken.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de voorzitter, wat me in dergelijke dossiers het meest verontrust, is de aard van de arbeidsplaatsen die verdwijnen. Ik heb hier al heel wat verklaringen en toespraken van ministers over de evolutie naar een kenniseconomie gehoord. We zien evenwel dat weer een onderzoekscentrum, namelijk dat van Bombardier, naar het buitenland is verhuisd.

Van Goethem

Wat onze hoogopgeleide mensen betreft, worden we met een aantal problemen geconfronteerd. De belastingdruk en de sociale lasten zijn hier al vaak ter sprake gekomen. Hoewel de bevoegde ministers al heel wat verklaringen hebben afgelegd, is op het terrein nog niet veel gebeurd om deze mensen of de tewerkstellende firma's in Vlaanderen te houden.

Mijnheer de minister, u zult overleg moeten plegen met uw federale collega, met wie u zo goed opschiet. We weten al lang dat een aantal federale bevoegdheden zouden moeten worden overgeheveld. Er zijn echter federale materies die ook invloed zouden moeten hebben op dit gebied. Ik denk daarbij aan de sociale zekerheid, belastingen, enzovoort.

Indien die evolutie zich doorzet, zal de kennis-economie die we willen ontwikkelen, ons ook ontglippen. Mijnheer de minister, hebt u plannen om te verhinderen dat dit gebeurt ?

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het klopt dat op 20 januari 2004 Bombardier Transportation aan de ondernemingsraad heeft gemeld dat ze de intentie heeft over te gaan tot het collectief ontslag van 140 kaderleden en bedienden. Als gevolg daarvan wordt er nu, in uitvoering van de wet-Renault, een informatie- en consultatieprocedure gehouden in de ondernemingsraad. De onderneming zou op basis van deze procedure een beslissing ten gronde nemen. Interferentie vanuit het politieke niveau is op dit ogenblik dan ook niet zinvol.

De recente ontwikkelingen bij Bombardier zijn het gevolg van een aantal gebeurtenissen op de externe, internationale markt. Zo is er een beperktere expansie dan verwacht in Groot-Brittannië. Ook het niet doorgaan van het MIVB-contract voor de metro van Brussel heeft gevolgen.

De consequenties op het vlak van het personeel worden momenteel verder onderzocht bij de besprekingen in de ondernemingsraad. Ongeacht de uitkomst van deze besprekingen kan ik melden dat er in het recente verleden investeringen zijn gebeurd en dat er werd gekeken naar de inzetbaarheid van het personeel van het bedrijf. In samenwerking met de Vlaamse overheid werden er twee initiatieven genomen. Een reeks omscholingsprojecten werd, samen met de VDAB, opgezet. Zo

werden onder meer bekleeders omgeschoold tot lasers of machinebedieners. Er werd opleidingssteun toegekend aan het bedrijf voor het project Midland Mainline. Dit vormt een belangrijke bijdrage voor de toewijzing van de volledige productie voor de Engelse markt.

Deze voorbeelden tonen aan dat het bedrijf wel inspeelt op de mogelijkheden van opleidingssteun. Dit is ook de weg die de Vlaamse overheid bewandelt. We wensen de opbouw van de kennis-economie te stimuleren. Dit heeft niet enkel te maken met de kennis van het kaderpersoneel maar ook met de vaardigheden van het andere personeel. Zoals u weet, is de kracht van de Brugse vestiging van Bombardier de kunde van het personeel.

Het is echter niet aangewezen nu reeds concrete initiatieven aan te kondigen. We moeten het sociaal overleg alle kansen geven. Dat is trouwens steeds de basishouding in deze fase van een pijnlijke operatie in een bedrijf. We wensen niet te interveniëren bij de uitvoering van de wet-Renault. We willen de procedure maximale kansen geven.

Als Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme volg ik de ontwikkelingen uiteraard op de voet. Waar de wet het me toelaat, tracht ik dit bedrijf, dat belangrijk is voor Vlaanderen, zo goed mogelijk te ondersteunen.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. We wensen dat, waar het wettelijk kan, alles op alles wordt gezet om steun te geven en de tewerkstelling in de regio te bevorderen.

Minister Renaat Landuyt : Wat de NMBS betreft, moet er bij de besprekingen rekening worden gehouden met een aantal aanbestedingsprocedures. De NMBS en Bombardier Internationaal weten hoe belangrijk de site in Brugge voor de Vlaamse en de Belgische overheid is.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Bij gebrek aan bestellingen is het vanuit economisch oogpunt logisch dat een productielijn wordt gesloten. In dit geval gaat het echter om de overdracht, delokalisatie van het onderzoekscentrum. Dat centrum heeft niet onmiddellijk iets te maken met het aantal orders. Het werkt voor de Bombardier-vestigingen in heel

Van Goethem

Europa. Ik vrees dat we in de toekomst zullen worden geconfronteerd met gelijkaardige problemen. Ik heb daar niet onmiddellijk een antwoord op.

Minister Renaat Landuyt : De zaak is iets ingewikkelder dan dat. Een en ander zou te maken kunnen hebben met een vorm van rationalisatie, zowel internationaal als in Brugge. Het gaat om meer dan de delokalisatie van een afdeling. Ik vrees dat een en ander ook te maken heeft met de afbouw van het kader en de bedienden ten opzichte van de arbeiders.

De voorzitter : Een andere reden zou kunnen zijn dat Duitsland bij Bombardier belangrijke bestellin-

gen heeft geplaatst. Als tegenprestatie heeft Bombardier misschien beslist het kenniscentrum te verhuizen naar Duitsland. We kunnen dat echter niet met zekerheid zeggen.

Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de minister, het belangrijkste is dat al wat mogelijk is, ook gebeurt voor dat bedrijf.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.52 uur.*
